

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 160 K, félévre 80 K,
negyedévre 40 K, egy óra 13-30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Szemle.

Debreczenben, a magyar kátrínista Rómában, az elmúlt napokban tartotta meg beszámoló beszédét a város egyik képviselője, dr. Bernolák népjóléti miniszter. Megjelent ezen a gyűlésen gróf Andrássy Gyula is, ki beszédében a liberáliszmus lényegéről szolt. Majd kitért ennek során a zsidókérdésre és a többek között ezeket mondotta: „A zsidó szítja a felekezeti ellentéteket, mert tudja, hogyha a katolikust és protestánt összevesztette, megbuktatta az egész keresztény irányzatot”. Szinte idegenül hangzanak ezek az erős szavak gróf Andrássy ajkáról, kit eddig úgy ismertünk, mint a liberáliszmus egyik hatalmas oszlopát Magyarországon. Ime, ismét egy hatalmas bizonyosság amellett, hogy Magyarországon igenis van zsidókérdés, mely sürgős és mielőbbi megoldásra vár, mert hiszen ezt most már olyan emberek is elismerik, kik eddig a zsidóság térfoglalásának annyira kedvező liberáliszmusnak voltak a zászlóhordozói. „A zsidó szítja a politikai ellentéteket”, mondotta Andrássy; sajnos, tapasztalhatjuk e szavak igazságát lépten-nyomon. A katolikusnak azt duruzsolja a fülebe: „Nézd, ezeknek az eretnek protestánsoknak a térfoglalását a katolikus Magyarországon! Vigyázz, mert ezek a regnum Marianum megdöntésén dolgoznak...”. A protestánsnak pedig így furulyázik: „Lásd, téged a katolicizmus ismét minden téren visszaszorít, nem enged érvényesülni, mindenütt a klerikalizmus lesz uralkodó...”. Duruzsol, uszít, lázít, összeveszt ez a judási faj, hogy ily módon, míg a magyarság egymással civódik, míg testvér-testvérről összevesz, míg a fia apjára támad, ő, a „becsületes zsidó” nyugodtan dörzsölhesse — miként Pilátus — kezét, nyugodtan halászva a „zavarosban”; míg az ország a testvérek tülekedésének, harcának zajától hangos, ő megvalósíthassa csendben céljait, ráülhessen ismét a testvérharcban elgyengült magyarság nyakára.

Azt mondja a régi latin közmondás: „inter duos litigantes tertius gaudet”, ami annyit jelent, hogy a két civakodó között a harmadik nevet. Vigyázzunk, ne adjunk hitelt a csabosan sziszegő szavaknak, mert ha a zsidóságnak tényleg sikerülne a protestánt a katolikussal összevesztetni, Magyarországra a legválságosabb napok következnenek és szemünk láttára menne teljesebbé, hogy „inter duos litigantes tertius gaudet”.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

„Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy Isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen”

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Az utódállamok értekezlete.

Bécs, május 28.

M. T. I. jelentése: A múlt héten tartották meg tárgyalásukat az utódállamok az Osztrák-Magyar Bank liquidációjával. Az aranykészlet kifizetéséről és a békeszerződés 206. §-ának becikkelyezéséről. Kutschera cseh megbízott, miután nem tudott megegyezésre jutni, elutazott Bécsből. Szerdán azután a liquidálók elutaztak Prágába a közös megállapodások feltülvizsgálására.

Az osztrákok és Apponyi jubileuma.

Bécs, május 28.

M. T. I. A Bécsben megjelenő Neues Achtuhrblatt vezércikkében a következőket írja: Magyarország büszke lehet és mi osztrákok is szerencsekívánatokkal járulunk a jubiláns elé és szerencsét kívánunk annak az országnak is, melynek idealizmusát és jobb időbe vetett bizalmát áldozza.

A felsősziléziai kérdés a londoni konferencián.

Bécs, május 28.

M. T. I. Berlinből írják: Jól értesült diplomáciai oldalról hallják, hogy Lloyd George a londoni értekezleten kész tervvel fog előállni a felsősziléziai kérdés megoldására. A terv szerint Dünaburg és más kerületeket azonnal át kell adni Lengyelországnak, az északi és a nyugati területeket pedig vissza kell csatolni Németországhoz. A közép ipari vidéket azonban még bizonyos ideig a szövetségesek fennhatósága alatt kell tartani. Ez az angol terv azonban nem egyéb, mint a francia kormány benyújtott javaslata, amelyet Olaszország hozzájárulásával készített Lloyd George. Határozottan ragaszkodik ahhoz, hogy beszüntessék az 50% kivételi törvényt és Düsseldorf és Bless kerületeinek megszállását. A Rajnai vármhatár megszállásában is határozott álláspontot foglal el az angol kormány az angol szakértők kimerítő véleményére támaszkodva.

A németek.

A németek ismét a közérdekűdés homlokterébe kerültek. A külvárosok sőt elemi, akiket Oroszországból pénzelnek, alkalmasnak találták az időt arra, hogy jelenlétükről hírt adjanak és a teljes konszolidáció felé induló Németországban kétszer 24 óráig beszéltesse-nek azokról az elvekről, melyeket Lenin és társai irtak zászlajukra. Azonban ez a patkánytorradalom is csak epizód, aminthogy epizódnak tekintik a németek a londoni határozmányokat is, amelyek nem befolyásolják azokat a hatalmas erőfeszítéseket, amelyekkel Németország a rend és belső megszilárdulás útjára lépett. A kommunista puccskísérleteket Kelet felől irányítják, ahol azt gondolják: a felforgatás elvei Németországot is le fogják gyűrni és igájukba hajtani. Az ántánt, amely Németországot Versaillesben vérig aláta, azt most lassan és fokozatosan kifosztani és azután teljesen tönkretenni akarja. Mindkét tényező azonban téved, ha azt hiszi, hogy Németországot megtörni és tönkretenni lehet.

Németország, bár az ántánt szemében mint legyőzött ország szerepel, már ma is — mondhatni — újból az emberiség élén halad és nem telik bele husz év, ismét az a nagy és hatalmas, mindenek által irigyelt birodalom lesz, melynek jövendő nagyságát Nagy Frigyes és Vilmos császár vetették meg.

Csak egyet akarunk felemlíteni annak illusztrálására, hogy mily komolyan fogják fel a németek jelenlegi hivatásukat. A német mezőgazdaságban ma oly hallatlan erőfeszítéssel dolgoznak, amiről nekünk fogalmunk sem lehet. Az a törekvés, hogy Németország élelmezését függetlenítsék az egész világtól, csodálatos kezdeményezésekre ösztönzik a német mezőgazdaságot, amely ma egy célnak él: a német, közismerten rossz talajból erőnek erejével annyit kivenni, amennyit lehet. Poroszországban nagyban folyik most az erdőirtás, bár nagyon jól tudják, hogy ez Poroszország amúgy sem egészséges klímájának megromlására vezethet. Azonban a letarított erdők helyén modern gépóriásokkal megdolgozva a talajt és százféle műtrágyafajtával megjavítva azt, ez évben már kenyérmagvak fognak teremni, hozzájárulva ezzel is Németország élelmezésének függetlenné és biztossá tételéhez. A vasúti útvonalakon, amerré vonatunk elhaladt, mindenfelé műtrágya-szállítványokkal találkozunk. Például oly rövid útvonalon, mint Berlin és Lipcse között (körülbelül 3

órányi gyorsvonat-távolság) 22 zárt műtrágya-vonatot láttunk, amelyek, mint nálunk a háború alatt a vöröskeresztes vonatok, külön jellel (fehér mezőben zöld csik) vannak ellátva. A vasúti közlegeknek szigorú meghagyásuk van, hogy e szállítmányokat mindent megelőzőleg továbbítsák, ha kell, a személyforgalom hátrányára is.

És ahogy a német mezőgazdaság dolgozik, ugyanúgy dolgozik a német ipar és kereskedelem is, melynek nagyservertü seregcséméjét volt alkalmunk megcsodálni a lipcsei vásár alkalmával, amelyre a világ minden tájáról érkeztek kereskedők, iparosok, vevők és érdeklődők. A világhírű lipcsei vásárt a tragikus lefolyású londoni tárgyalások előzték meg és mindenfelé azt hitték, hogy a londoni határozatok nyomása alatt fiaskóval fog végződni. Megállapították, hogy 1914 óta még soha ennyi látogatója nem volt a lipcsei vásárnak, amely így a német dolgozni akarásnak és dolgozni tudásnak hatalmas és méltán megcsodált dokumentumává vált.

Politikai tekintetben Németország — azt lehet mondani — a teljes jobbfele orientálódás útján van. Amikor például a német gazdák hatalmas berlini gyűlésén, amelyen körülbelül 30.000 német gazda vett részt Németország minden részéből, a német gazdák népszerű vezetője, dr. Roesike, megnyitó beszédét azzal fejezte be, hogy „életünket és vértünket a birodalomért és a császárért“, az egybegyűlt hatalmas tömeg olyan tüneményteliséggel felelt szavaira, amely ékesen szóló bizonyossága volt annak a felfogásnak, amelyet ma a német nép 90 százaléka magáévá tett.

Mindenestre mint nálunk a királykérdés, ott a császárkérdés állandóan

napirenden van, bár mentes azoktól a személyi momentumoktól, amelyek nálunk ezt a kérdést megfosztják történelmi fényétől és értékétől.

Ami a német revanche gondolatát illeti, arra ma Németországban úgyszólván minden gyermek gondol, de senki sem beszél róla. Ez a különbség a magyar és a német eljárás között. A németek ezt is, mint minden mást, alaposan előkészítik és ha eljön az ideje (lehet, hogy 20—30, vagy 50 év múlva), olyan gazdasági és morális felkészültséggel fogják ezt a feladatukat is teljesíteni, mint ahogyan évszázadokon keresztül minden lépésüket előrelátás és megfontolás vezette.

Komoly német körökkel való beszélgetésünk során azt a benyomást szereztük, hogy a magyar-német külügyi kapcsolatoknak hívei Németországban nemhogy kevesbedtek volna, hanem ellenkezőleg, hihetetlenül megsokasodtak. A Mackensennel történt méltatlanságot a német nemzet, nagyon helyesen, nem írta a magyar nemzet teherszámájára, mert bámulatosan disztíngválnak itt a történelmi magyar nemzet és azok között a kalandorok között, amelyek 1918 őszén Magyarországot romlásba taszították.

Akármerre is vetettük tekintetünket Németországban, a politikai, gazdasági és kulturális élet mezején, mindenütt azzal a megfeszített munkával találkozunk, amelyet talán a világnak egy nemzete sem fejt ki ma olyan halálos komolysággal, mint éppen Németország. Minden jel arra mutat, hogy a hatéves öldöklő világháborúnak igazi győztese nem az ántant, hanem az a Németország, amelyet ellenségei megalázva, a világ nagy nemzetének sorából kirekeszteni akart.

Dr. M. F.

A mi nagygyűlésünk.

Vasárnap délelőtt 10 órakor

együttes nagygyűlés a Griff-szálló nagytermében.

1921 április 17.

(Folytatás.)

Schandl Károly: Nagyon fontos, hogy a törvény jól legyen végrehajva. (Ugy van!) Nagyon alapos munkát igényel. Szerettem volna, ha sürgősebben történt volna ennek a kibocsátása. (Ugy van!) Most már a földreformtörvényt sokat késett. Ma sem jelent még meg. (Kár!) Én remélem, hogy pár hét alatt meg fog jelenni. (Akarjuk is!) Én kijelentem, hogyha a kormány még tovább is késlekedik a végrehajtási utasítást kibocsátani, én végtelenül sajnálom, de nem leszek abban a helyzetben, hogy a kormányt tovább is támogathassam. Nem kerestem az ellenzéki padokat erőszakosan. Mindig azon voltam, hogy a személyi torzalkodásokat elhárítsam. A parlament nem arra való, hogy egymás szennyest mossuk. (Ugy van!) Mindig azon voltam, hogy a kormány nyugodtan dolgozhasson és a nemzetgyűlés is munkában legyen. A politikusoknak példát kell mutatni. Ők dolgozzanak elsősorban és ha ők dolgoznak, hirdehetik, hogy dolgozzon mindenki. A nemzetgyűlésen az a baj, hogy nagyon sok a személyeskedés és a személyi ambíció. Egy év alatt 4—5 kormányváltás történt és ezt elkerülhetjük volna, ha nem a kormányfőfiakat nézzük, hanem azt, hogy mit hoznak?

A földreform végrehajtási utasításán kívül szerettem volna, ha a nemzetgyűlés olyan dolgokat is tárgyal, melyek néhány nap múlva súlyos helyzetet fognak előidézni. Én ezekért felelősséget nem válllok. Ezeket az aggasztó dolgokat délután fogom elmondani. Most csak a földreformról beszélek. Nagyon helyeslem azt, amit a pénzügyi bizottságban Rubinek Gyula (éljen) előhozott a földreform végrehajtási utasításával kapcsolatban. „Gondoskodni kell arról, hogy a kisemberek tűzhelyhez is jussanak.“ Nem elég, hogy a házhelyeket kijelöljük és a törvény még azt is kiköti, hogy ha az igénylő 5 éven belül fel nem építi, azt is elveszti. Módot kell nyújtani a kisembereknek, hogy felépíthessék a házukat. Én nem azt mondom, hogy az állam építtesse fel, semhogy nyújtson segítséget hozzá, mert az államnak nincs most pénze, de az államnak van módja rá, hogy megkönnyítse az építési anyagok beszerzését, ami talán nem is ezen a vidéken, hanem az Alföldön nagyon fontos.

Nagyon helyes a pénzügyminiszter úr azon terve, hogy a nagyobb birtokok a vagyonváltást természetben róják le. Tehát nem pénzben, hanem földben. Már itt pár száz hold földet fog a nagybirtok leadni. Így az állam kezében több száz ezer hold föld van, melynek parcellázását megkezdehetik. A földreformnak gondoskodnia kell arról is, hogy az eljárás ne olyan lassu legyen, mint a házhelyeknél (úgy van!). Itt bizonyos tehetetlenség nyilvánult meg.

Nekünk azt mondták, hogy egy délelött fogadjuk el a javaslatot, mert nagyon sürgős. Ugy szólván hozzászólás nélkül fogadtuk el. Mi azt hittük, hogy októberben már végre is lesz hajtva és még ma sincs mindenütt végrehajva (Sehol!). Előre kellett volna látni, hogy ilyen törvényt csak akkor lehetett volna végrehajtani, ha a közigazgatás rendesen működött volna és ha átérzi a közigazgatás azt a fontos nemzeti eszmét, amit ez a törvény szolgál. Én nem a kisemberekről beszélek itt, a jegyzőkről, bírókról, hanem ezek felettéseiről és arról, hogy a közigazgatás szervezését meg kellett volna változtatni. A megyegyűléseket és a községházat fel kell frissíteni. (Ugy van!) A választóreform szorosan összefügg a keresztény és nemzeti irányzattal. Nem elég biztosítani a földet, nem elég gondoskodni arról, hogy az egyetemre zsidók ne járjanak. A virilizmus valamikor nemzeti célt szolgált. Az volt a célja, hogy a magyar faj vezessen az országban, mert nem lehetett tudni abban az időben, hogy ki lesz a magyar király? Ekkor szükség volt arra, hogy a megyében legyen a nemzetnek az erőssége és esetleg, hogy nemzeti ellenállást fejtsen ki. Ekkor volt értelme a virilizmusnak. A virilizmus hova fejlődött? Minden vármegye virilistái, sőt egyes községek virilistái nagy szálatékbán idegenek. Ezt tartjuk fenn tovább is? (Nem! Soha!) Ezt a virilizmust így fenntartani nem lehet (nem lehet!).

Csongrád nagyközségben a képviselőtestületet zsidó ügyvédek, nagykereskedők és földbirtokosok vezetik. A magyarsággal szemben többségben vannak, mert ők a virilistáknak $\frac{1}{3}$ részét alkotják, nemkülönben Szabolcsban is. Itt is azt kell nézni, hogy a magyar faj erősítsük. Nézzük az összefüggést a földreform és a virilizmus közt. Ilyen megyétől nem várhatjuk azt, hogy jól hajtsa végre a törvényeket. A közigazgatási tisztviselők nem hajtják jól végre, mert két malom között őrölkönek. Félnék a megyegyűléstől, amely megfoszthatja őket kenyertől; a másik malomkő a közvélemény. Természetesen ilyen körülmények között nem tudnak úgy cselekedni, mint a szívük kívánja. A közigazgatást meg kellett volna változtatni. (Helyeslés.) Enélkül nem lehet a földreform végrehajtására számítani. Földreform nélkül pedig ez az ország boldogulni nem tud. A végrehajtási utasítás megjelenésekor gondoskodni fogunk, hogy a falvak tájékozva legyenek, mit kell tenni. A törvény meg van már ugyan, de az eljárás még nincs szabályozva. Azért én erről az eljárásról részletesen nem beszélhetek. Tisztelt Közgyűlés! Ezekben voltam bátor ismertetni a magyar földreformot. A magyar földreform szerencsésen van megoldva. Néhány év múlva, nem is kell kardot rántani, az elszakadt részekben olyan visszavágódás fog feltámadni az oláhok, szerbek és tótokban is, hogy visszahozza őket szép országunkba. Isten adja, hogy úgy legyen! (Hosszsan tartó éljenzés.)

Zsilav Sándor id. elnök: Igen Tisztelt Közgyűlés! A képviselő urnak ezen szép előadásáért a leghálásabb köszönetemet fejezem ki a közgyűlés nevében és a jó Isten áldását kérjük további munkálkodására. Szabadjon még egy indítvánnyal előállnom. A nagygyűlésünk szintén szorgalmazza a földreform végrehajtási utasításának kiadását. Hat hónapig vártunk, lássuk, mit hoztak? Ezért a legnyomatékosabban követeljük a végrehajtási utasítás kiadását. (Általános helyeslés.) (Ne mondják, hogy csak kegyadomány.)

Kalmár Ferenc: Mélyen Tisztelt Közgyűlés! Sokan szölettek róla, hogy újból készül egy törvényjavaslat, amely a kisgazdák zsebét,

illetőleg birtokát megnyirbálja. Ez a törvényjavaslat a vagyondézsma. Ezen törvény által, amelyen már dolgoznak is, megint súlyos terheket akarnak reánk rakni. Mi fizessünk ősi birtokunkból vagyondézmét, talán olyan arányban, miht az, aki birtokát a háború alatt szerezte. Ha keresztény hazafias áldozat-hozatalról van szó, akkor mi hozzánk, a kunyhókhoz és nem a palotához fordulnak először. A kiscgazda a legvallásosabb elem. Az esőt, nap-sütést és terményeinket Istentől várjuk. Ha szükség van reánk, bátran jöhetnek hozzánk; mi reánk bizton számíthatnak. Ma annak van a legnagyobb szája, aki senki sem volt, aki ország ügyét mivel sem segítette elő, hanem esetleg a háború elvesztésén dolgozott. Ez a zsidóság volt! Fegyverünket elvette tőlünk, nehogy elkeseredettségtünkben nekik fordítsuk azokat. A hazának lehet áldozni többféleképen: lehet étellel, lehet tehetséggel. Ők azzal áldoztak, hogy papirbakancsot szállítottak a hadseregnek és ma ők mégis a leghangosabbak. Ma, ha egy zsidónak a lábára lépünk, a külföldi sajtó tele lesz a magyarországi „féhérterror” hírével. (Van egy magyar közmondás: pénz beszél, kutya ugat.) A zsidóságnak van pénze, sokat szereztek a háború alatt. Nem így a földművelő. Ez 1914-ben bevonult katonának; családja eladta a jószágát. A háború végén (visszajöve haza) azért a pénzért, amiért 14-ben eladta a marháját, egy borjút nem kapott. (És még ettől is meg akarnak fosztani bennünket.) Van egy javaslatom a vagyonváltásra is: a háború alatt szerzett nagy vagyonokat, legyen az ingó vagy ingatlan, vegyék el azoktól, akik uzsora áron szedték el azoktól, akik a hazát védtek. Ezekre a milliókra tegye rá az állam a kezét 75—80% arányban. A kisbirtokot 20 kat. hold alatt hagyják meg sértetlenül. (Éljen, úgy van!) A 20—30 holdas birtokokat a progresszivitás elve alapján adóztassák meg. Az ennél is nagyobbát és pláne a háborús szerzeményt adóztassák meg, de úgy, hogy ez a progresszivitás elvét se élvezze. (Hogy az ország bajba jutott, abban nem mi vagyunk a hibásak. Nem mi rajtunk múlott.) A forradalmat (nem a falu hozta), a vörös rongyot nem a falu hozta. Ha a munkásság hozánk jön, akkor szívesen fogadjuk. Még ma is léteznek és némely téren irányt szab az országban a szociáldemokrata párt, amely azonos a kommunistákkal. (Mikor ezek eljöttek, meg kellett húzódunk, pedig az ország 80%-a voltunk. Ezek el akartak velünk banni.) Ez is zsidó munka volt. Mi megtettük a magunkét. Legyen szabad előterjesztem azt a javaslatunkat, mellyel kimondjuk, hogy 20 kat. holdig ne vegyenek vagyon dézsmát, 30 kat. holdig a progresszivitás alapján, azonfelül pedig anélkül adóztassák meg a birtokot. A háborús birtokot 75—80%-ban vegyék el. Ha szüksége van a hazának reánk, mi elmegyünk, ezt joga van az államnak megkövetelni, de joga van ahhoz is, hogy aki a háborút milliók szerzésére használta fel, attól azt el is vegye, (erősen követeljük is!)

Tisztelt Közgyűlés! Ha mégis bekövetkeznék a vagyondézsma, a jelszót kimondtuk. Joga volt a hazának életünket követelni, mi nem mondtuk, hogy nem megyünk; a harcsterket nem mi hagyjuk el, hanem a munkásság és zsidóság. Mi az ország terheit vállainkra vettük és minket akarnak most is sujtani, mikor csak fáradtságosan boldogulunk? Kimondjuk, hogy a javaslatunkat a kormány tegye magáévá és ehhez mi ragaszkodunk (helyeslés). A kommun bukása után alakult egy miniszterium a kiscgazdák és kisbirtokokok védelmére, ez a kiscgazdatügyi miniszterium volt. Utóbb elvették ezt

is. Követeljük, hogy legyen egy olyan miniszterium, amely a mi érdekeinket védelmezi, követeljük, hogy a kiscgazdatügyi miniszteriumot állítsák vissza és hatáskörét bővítsék ki. Ne mirajtunk spóroljanak, mi megérdemlünk egy miniszteriumot. Bátor vagyok a tisztelt közgyűlés előtt, melynek hatásköre nagy, mert sokan vagyunk itt, mert minden dunántúli község képviselheti itt magát megbízottjai által, bátor vagyok kimondani, hogy követeljük egyhangulag a kiscgazdatügyi miniszterium visszaállítását (Követeljük!).

Horváth István (olvassa): Kimondja a nagygyűlés, hogy vagyonváltás tekintetében azt kívánja, hogy a kisbirtokok és a kiscgazdaságok, legalább 20 holdig mentesíttessenek a vagyonváltásadó alól. 20 holdon felül 30 holdig a progresszivitás elve alapján terheltessek meg vagyonváltásadóval. A háborús szerzemények pedig meg a progresszivitás elvét se élvezhessék, hanem a már régebben felvett megoldási mód mellett tartson ki a nagygyűlés, mely szerint a háborús nyereségből származó minden ingó és ingatlan vagyon 75—80%-a az állam részére igénybe vétessék vagyonváltásadó címén (helyeslés).

(Folytatás a jövő számunkban.)

LEGÚJABB.

A népszövetségből.

Budapest, május 28.

M. T. I. jelentése: A népszövetség főtitkársága közzé tette a szeptember 5-én kezdődő 2-ik népszövetségi ülés programját, amelyen az új tagállamok u. m. Ausztria, Bulgária, Kostarika, Finnország, Luxemburg, Albánia, mint teljes jogu államok vesznek részt. Napirenden szerepelnek azok a kérdések, amelyek elintézésére az első teljes ülésen idő hiányában nem térhettek és amelyeknek kidolgozására külön bizottságot küldtek ki, u. m. az egyezmény okmányhoz előterjesztett módosítások; a szerződés regisztrálása; a gazdasági blokádj; a népszövetség költségeinek a felosztása és a főtitkári hivatal tervezeteinek a feltávirvisgálása. Magyar szempontból különös figyelmet érdemel két pont.

HIREK.

— **Atletikai viadal.** A városi testnevelési bizottság által a győri tankerület területén levő középiskolák ifjuságának közreműködésével a városi sporttelep és ifjusági játszótér javára folyó hó 26-án délután rendezett atletikai verseny úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben a legfényesebben sikerült. A versenyen résztvevő ifjú atleták gyönyörű eredményeket produkáltak; áll ez különösen Szűcs Gyula, a ref. kollégium kivételes képességű atlétájára, aki méltán megérdemelte József kir. herceg öfensége díját (ezüst cigarettatárca), mint a legkiválóbb eredményt felmutató versenyző. A verseny eredményei a következők:

1. 60 méteres síkfutás. I. Sebeszta Ottokár (Sopron, főreál), II. Brüstl Jenő (Sopron, főreál), III. Darányi József (Pápa, bencés).
2. 100 méteres síkfutás. I. Ungár József (Szombathely, fker.), II. Földes Ferenc (Győr, főreál), III. Dobay Gyula (Győr, főreál).
3. Magasugrás. I. Tömör Béla (Pápa, bencés) 163 cm., II. Balla Kálmán (Pápa, kollégium) 163 cm., II. Sauer Géza (Pápa, áll. képző)

160 cm. A győztes Németh István ref. püspök tiszteletdíját kapta.

4. 110 méteres gátfutás. I. Szűcs Gyula (Pápa, kollégium), II. Jäger Gusztáv (Sopron, főreál), III. Kőteles Károly (Szombathely, fker.). A győztes a ref. nőnevelő-intézet tiszteletdíját kapta.

5. Rudugrás. I. Döbrentey Béla (Pápa, kollégium) 300 cm., II. Tömör Béla (Pápa, bencés) 300 cm., III. Kántor Dezső (Pápa, kollégium) 290 cm. A győztes dr. Bárdos Remig főapát tiszteletdíját kapta.

6. 1500 méteres távgyalogás. I. Mesterházy István (Sopron, liceum), II. Nagy Sándor (Sopron, liceum), III. Györffy Imre (Pápa, kollégium). A győztesnek a ref. kollégium díja jutott.

7. Súlydobás. I. Szűcs Gyula 10-97 m., II. Szűcs Sándor (Pápa, kollégium) 10-28 m., III. Erdőög Vilmos (Sopron, főreál) 9-67 m. A győztes Strausz Kornél tiszteletdíját kapta.

8. 4 × 100 méteres staféta-futás. (16 éven aluli versenyzőknek.) Győztes: Soproni főreál: Vukovits István, Habermann Gyula, Sebeszta Ottokár, Brüstl Jenő.

9. 4 × 100 méteres stafétafutás. (Városok közti verseny.) Győztes: Pápa: Kántor Dezső (kollégium), Artner Ferenc (Áll. képző), Wimmer Lajos (bencés), Rziha Ernő. A győztes csapat dr. Rott Nándor veszprémi püspök díját nyerte.

10. Hármás ugrás. I. Balla Kálmán (Pápa, kollégium) 12-45 m., II. Szűcs Gyula (Pápa, kollégium) 12-29 m., III. Ungár József (Szombathely felső keresk.). A győztes Veszprémvármegye közönségének díját kapta.

11. 100, 200, 300, 400 méteres staféta-futás. Győztes: Sopron, főreál: Gál Sándor, Staár László, Richly Nándor, Jäger Gusztáv. A győztes csapat Veszprémvármegye katonai parancsnokságának díját kapta.

12. Gerelyvetés. I. Szűcs Gyula (Pápa, kollégium) 44-75 m., országos rekord. II. Rezenka Jenő (Pápa, kollégium) 39-15 m., III. Staár László (Sopron, főreál) 37-63 m. A győztes a pápai helyőrség díját nyerte.

13. 400 méteres síkfutás. I. Ungár József (Szombathely, felső keresk.), II. Németh Lajos (Sopron, liceum), III. Wimmer Lajos (Pápa, bencés).

14. Súlydobás. (Ötös csapatverseny.) I. Pápai ref. kollégium 9-40 m. átlag, II. Győri főreál 8-37 m. átlag, III. Pápai tanítóképző 8-26 m. átlaggal. A győztes Pápa város tiszteletdíját nyerte.

A kitünően rendezett verseny lezajlása után dr. Tenzlinger József polgármester, mint a város testnevelési bizottságának elnöke, a leghálásabb elismerését fejezte ki úgy a maga, mint a város közönsége nevében Kovács Lajos Jenő, a ref. kollégium kitűnő tornatanárának, aki buzgalmával, nagy tudásával megteremtette a városi sporttelep alapját. Utánna Zsilavy Sándor, lapunk felelős szerkesztője, közismert szónoki tehetségevel József kir. herceg öfensége üdvözlését tolmácsolta Dunántúl ifjuságának. Majd kiosztották a szép tiszteletdíjakat s a győztesek emlékére.

— **Az Országos Menekültügyi Hivatal** a m. kir. kormány megbízásából a gazdasági pályákon elhelyezkedni kívánó tisztviselők és leszerelt katonatisztek részére átképző tanfolyamokat rendez, amidőn ezt az érdekelteknek újjólag figyelmébe ajánlom, egyuttal tudomásul adom, hogy az Orsz. Menekültügyi Hivatal a jelentkezési határidőt meghosszabbította. Jelentkezések továbbra is korlátlanul elfogadhatnak a menekültügyi körtirodában (Petőfit uca 12. sz.) a hivatalos órák alatt. Kardhorst László, kirendeltségi megbízott.

órányi gyorsvonat-távolság) 22 zárt műtrágya-vonatot láttunk, amelyek, mint nálunk a háború alatt a vöröskeresztes vonatok, külön jellel (fehér mezőben zöld csik) vannak ellátva. A vasúti közegeknek szigorú meghagyásuk van, hogy e szállítmányokat mindent megelőzőleg továbbítsák, ha kell, a személyforgalom hátrányára is.

És ahogy a német mezőgazdaság dolgozik, ugyanúgy dolgozik a német ipar és kereskedelem is, melynek riágszerű segerszemléjét volt alkalmunk megcsodálni a lipcsei vásár alkalmával, amelyre a világ minden tájáról érkező kereskedők, iparosok, vevők és érdeklődők. A világhírű lipcsei vásárt a tragikus lefolyású londoni tárgyalások előzték meg és mindenfelé azt hitték, hogy a londoni határozatok nyomása alatt fiaskóval fog végződni. Megállapították, hogy 1914 óta még soha ennyi látogatója nem volt a lipcsei vásárnak, amely így a német dolgozni akarásnak és dolgozni tudásnak hatalmas és méltán megcsodált dokumentumává vált.

Politikai tekintetben Németország — azt lehet mondani — a teljes jobbfele orientálódás útján van. Amikor például a német gazdák hatalmas berlini gyűlésén, amelyen körülbelül 30.000 német gazda vett részt Németország minden részéből, a német gazdák népszerű vezetője, dr. Roessike, megnyitó beszédét az alábbiakkal kezdte, hogy „életünket és vérünket a birodalomért és a császárért”, az egybegyűlt hatalmas tömeg olyan tünnetéssel felelt szavaira, amely ékesen szóló bizonyossága volt annak a felfogásnak, amelyet ma a német nép 90 százaléka magáévá tett.

Mindenesetre mint nálunk a királykérdés, ott a császárkérdés állandóan

napirenden van, bár mentes azoktól a személyi momentumoktól, amelyek nálunk ezt a kérdést megfosztják történelmi fényétől és értékétől.

Ami a német revanche gondolatát illeti, arra ma Németországban úgyszólván minden gyermek gondol, de senki sem beszél róla. Ez a különbség a magyar és a német eljárás között. A németek ezt is, mint minden mást, alaposan előkészítik és ha eljön az ideje (lehet, hogy 20—30, vagy 50 év múlva), olyan gazdasági és morális felkészültséggel fogják ezt a feladatukat is teljesíteni, mint ahogyan évszázadokon keresztül minden lépésüket előrelátás és megfontolás vezette.

Komoly német körökkel való beszélgetésünk során azt a benyomást szereztük, hogy a magyar-német külügyi kapcsolatnak hívei Németországban nem hogy kevesbedtek volna, hanem ellenkezőleg, hihetetlenül megsokasodtak. A Mackensennel történt méltatlanságot a német nemzet, nagyon helyesen, nem irta a magyar nemzet teherzámlájára, mert bámulatosan disztíngválnak itt a történelmi magyar nemzet és azok között a kalandorok között, amelyek 1918 őszén Magyarországot romlásba taszították.

Akármerre is vetítettük tekintetünket Németországban, a politikai, gazdasági és kulturális élet mezején, mindenütt azzal a megfeszített munkával találkozunk, amelyé talán a világnak egy nemzete sem fejt ki ma olyan halálos komolysággal, mint éppen Németország. Minden jel arra mutat, hogy a hatéves öldöklő világháborúnak igazi győztese nem az ántánt, hanem az a Németország, amelyet ellenségei megalázva, a világ nagy nemzetek sorából kirekeszteni akart.

Dr. M. F.

A mi nagygyűlésünk.

Vasárnap délelőtt 10 órakor

együttes nagygyűlés a Griff-szálló nagytermében.

1921 április 17.

(Folytatás)

Schandl Károly: Nagyon fontos, hogy a törvény jól legyen végrehajtva. (Ugy van!) Nagyon alapos munkát igényel. Szerettem volna, ha sürgősebben történt volna ennek a kibocsátása. (Ugy van!) Most már a földreformtörvény sokat késett. Ma sem jelent még meg. (Kár!) Én remélem, hogy pár hét alatt meg fog jelenni. (Akarjuk is!) Én kijelentem, hogyha a kormány még tovább is késlekedik a végrehajtási utasítást kibocsátani; én végtelenül sajnálom, de nem leszek abban a helyzetben, hogy a kormányt tovább is támogathassam. Nem kerestem az ellenzéki padokat erőszakosan. Mindig azon voltam, hogy a személyi torzalkodásokat elhárítsam. A parlament nem arra való, hogy egymás szennyest mossuk. (Ugy van!) Mindig azon voltam, hogy a kormány nyugodtan dolgozhasson és a nemzetgyűlés is munkában legyen. A politikusoknak példát kell mutatni. Ők dolgozzanak elsősorban és ha ők dolgoznak, hirdehetik, hogy dolgozzon mindenki. A nemzetgyűlésen az a baj, hogy nagyon sok a személyeskedés és a személyi ambíció. Egy év alatt 4—5 kormányváltás történt és ezt elkerülhették volna, ha nem a kormányférfiakat nézzük, hanem azt, hogy mit hoznak?

A földreform végrehajtási utasításán kívül szerettem volna, ha a nemzetgyűlés olyan dolgokat is tárgyal, melyek néhány nap múlva súlyos helyzetet fognak előidézni. Én ezért felelősséget nem válllok. Ezeket az aggasztó dolgokat deitán fogom elmondani. Most csak a földreformról beszéltek. Nagyon helyeslem azt, amit a pénzügyi bizottságban Rubinek Gyula (éljen) előhozott a földreform végrehajtási utasításával kapcsolatban. „Gondoskodni kell arról, hogy a kisemberek tűzhelyhez is jussanak.” Nem elég, hogy a házhelyeket kijelöljük és a törvény még azt is kiköti, hogy ha az igénylő 5 éven belül fel nem építi, azt is elveszti. Módot kell nyújtani a kisembereknek, hogy felépíthessék a házukat. Én nem azt mondom, hogy az állam építtesse fel, semhogy nyújtson segítséget hozzá, mert az államnak nincs most pénze, de az államnak van módja rá, hogy megkönnyítse az építési anyagok beszerzését, ami talán nem is ezen a vidéken, hanem az Alföldön nagyon fontos.

Nagyon helyes a pénzügyminiszter úr azon terve, hogy a nagyobb birtokok a vagyonváltást természetben röjják le. Tehát nem pénzben, hanem földben. Már itt pár száz hold földet fog a nagybirtok leadni. Így az állam kezében több százezer hold föld van, melynek parcellázását megkezdhetik. A földreformnak gondoskodnia kell arról is, hogy az eljárás ne olyan lassu legyen, mint a házhelyeknél (úgy van!). Itt bizonyos tehetetlenség nyilvánult meg.

Nekünk azt mondták, hogy egy délelött fogadjuk el a javaslatot, mert nagyon sürgős. Ugy szólván hozzászólás nélkül fogadtuk el. Mi azt hittük, hogy októberben már végre is lesz hajtvva és még ma sincs mindenütt végrehajtva (Sehol!). Előre kellett volna látni, hogy ilyen törvényt csak akkor lehetett volna végrehajtani, ha a közigazgatás rendszeresen működött volna és ha átérzi a közigazgatás azt a fontos nemzeti eszmét, amit ez a törvény szolgál. Én nem a kisemberekről beszéltem itt, a jegyzőkről, bírókról, hanem ezek feletteseiről és arról, hogy a közigazgatás szervezetét meg kellett volna változtatni. A megyegyűléseket és a községházat fel kell frissíteni. (Ugy van!) A választóreform szoros összefüggésben van a keresztyén és nemzeti irányattal. Nem elég biztosítani a földet, nem elég gondoskodni arról, hogy az egyetemre zsidók ne járjanak. A virilizmus valamikori nemzeti célt szolgált. Az volt a célja, hogy a magyar faj vezessen az országban, mert nem lehetett tudni abban az időben, hogy ki lesz a magyar király? Ekkor szükség volt arra, hogy a megyében legyen a nemzetnek az erőssége és esetleg, hogy nemzeti ellenállást fejtsen ki. Ekkor volt értelme a virilizmusnak. A virilizmus hova fejlődött? Minden vármegye viriliztái, sőt egyes községek viriliztái nagy százalékban idegenek. Ezt tartjuk fenn tovább is? (Nem! Soha!) Ezt a virilizmust így fenntartani nem lehet (nem lehet!).

Csongrád nagyközségben a képviselőtestületet zsidó ügyvédek, nagykereskedők és földbirtokosok vezetik. A magyarsággal szemben többségben vannak, mert ők a viriliztáknak $\frac{3}{4}$ részét alkotják, nemkülönben Szabolcsban is. Itt is azt kell nézni, hogy a magyar fajt erősítsük. Nézzük az összefüggést a földreform és a virilizmus közt. Ilyen megyétől nem várhatjuk azt, hogy jól hajtsa végre a törvényeket. A közigazgatási tisztviselők nem hajják jól végre, mert két malom között őrölnének. Félnék a megyegyűléstől, amely megfoszthatja őket kenyertől; a másik malomok a közvélemény. Természetesen ilyen körülmények között nem tudnak úgy cselekedni, mint a szívük kívánja. A közigazgatást meg kellett volna változtatni. (Helyeslés.) Enélkül nem lehet a földreform végrehajtására számítani. Földreform nélkül pedig ez az ország boldogulni nem tud. A végrehajtási utasítás megjelenésekor gondoskodni fogunk, hogy a falvak tájékozva legyenek, mit kell tenni. A törvény meg van már ugyan, de az eljárás még nincs szabályozva. Azért én arról az eljárásról részletesen nem beszélhetek. Tisztelt Közgyűlés! Ezekben voltam bátor ismertetni a magyar földreformot. A magyar földreform szerencsésen van megoldva. Néhány év múlva, nem is kell kárdot rántani, az elszakadt részekben olyan visszavágyódás fog feltámadni az oláhok, szerbek és tótokban is, hogy visszahozza őket szép országunkba. Isten adja, hogy úgy legyen! (Hosszan tartó éljenzés.)

Zsilavy Sándor id. elnök: Igen Tisztelt Közgyűlés! A képviselő urnak ezen szép előadásáért a leghálásabb köszönetemet fejezem ki a közgyűlés nevében és a jó Isten áldását kérjük további munkálkodására. Szabadjon még egy indítvánnyal előállnom. A nagygyűlésünk szintén szorgalmazza a földreform végrehajtási utasításának kiadását. Hat hónapig vártunk, lássuk, mit hoztak? Ezért a legnyomatékosabban követeljük a végrehajtási utasítás kiadását. (Általános helyeslés.) (Ne mondják, hogy csak kegyadomány.)

Kalmár Ferenc: Mélyen Tisztelt Közgyűlés! Sokan szólottak róla, hogy újból készül egy törvényjavaslat, amely a kisgazdák zsebét,

illetőleg birtokát megnyirbálja. Ez a törvényjavaslat a vagyondezsma. Ezen törvény által, amelyen már dolgoznak is, megint súlyos terheket akarnak reánk bákni. Mi fizessünk ősi birtokunkból vagyondezmét, talán olyan arányban, miént az, aki birtokát a háború alatt szerezte. Ha keresztény hazafiás áldozat-hozatalról van szó, akkor mi hozzánk, a kunyhókhoz és nem a palotához fordulnak először. A kisgazda a legvallásosabb elem. Az esőt, nap-sültést és terményeinket Istentől várjuk. Ha szükség van reánk, bátran jöhetnek hozzánk; mi reánk bizton számíthatnak. Ma annak van a legnagyobb szája, aki senki sem volt, aki ország ügyét mivel sem segítette elő, hanem esetleg a háború elvesztésén dolgozott. Ez a zsidóság volt! Fegyverünket elvette tőlünk, nehogy elkeseredettségünkben nekik fordítsuk azokat. A hazának lehet áldozni többféleképpen: lehet étellel, lehet tehetséggel. Ők azzal áldoztak, hogy papirbakancsot szállítottak a hadseregnek és ma ők mégis a leghangosabbak. Ma, ha egy zsidónak a lábára lépünk, a külföldi sajtó azonnal a magyarországi „fehérterror” hírével. (Van egy magyar közmondás: pénz beszél, kutya ugat.) A zsidóságnak van pénze, sokat szereztek a háború alatt. Nem így a földművelő. Ez 1914-ben bevonult katonának; családja eladta a jószágát. A háború végén (visszajöve haza) azért a pénzért, amiért 14-ben eladta a marháját, egy borjut sem kapott. (És még ettől is meg akarnak fosztani bennünket.) Van egy javaslatom a vagyonváltásra is: a háború alatt szerzett nagy vagyonokat, legyen az ingó vagy ingatlan, vegyék el azoktól, akik uzsora áron szedték el azoktól, akik a hazát védtek. Ezekre a milliókra tegye rá az állam a kezét 75—80% arányban. A kisbirtokot 20 kat. hold alatt hagyják meg sértetlenül: (Éljen, úgy van!) A 20—30 holdas birtokokat a progresszivitás elve alapján adóztassák meg. Az ennél is nagyobb és pláne a háborús szerzeményt adóztassák meg, de úgy, hogy ez a progresszivitás elvét se élveze. (Hogy az ország bajba jutott, abban nem mi vagyunk a hibásak. Nem mi rajtunk múlott.) A forradalmat (nem a falu hozta), a vörös rongyot nem a falu hozta. Ha a munkásság hozánk jön, akkor szívesen fogadjuk. Még ma is létezik és némely téren irányt szab az országban a szociáldemokrata párt, amely azonos a kommunistákkal. (Mikor ezek eljöttek, meg kellett huzódnunk, pedig az ország 80%-a voltunk. Ezek el akartak velünk banni.) Ez is zsidó munka volt. Mi megtettük a magunkét. Legyen szabad előterjesztem az a javaslatunkat, mellyel kimondjuk, hogy 20 kat. holdig ne vegyenek vagyon dezmát, 30 kat. holdig a progresszivitás alapján, azonfelül pedig anélkül adóztassák meg a birtokot. A háborús birtokot 75—80%-ban vegyék el. Ha szüksége van a hazának reánk, mi elmegyünk, ezt joga van az államnak megkövetelni, de joga van ahhoz is, hogy aki a háborút milliók szerzésére használta fel, attól azt el is vegye, (erősen követeljük is!)

Tisztelt Közgyűlés! Ha mégis bekövetkeznék a vagyondezsma, a jelszót kimondtuk. Joga volt a hazának életünket követelni, mi nem mondtuk, hogy nem megyünk; a harcstereket nem mi hagytuk el, hanem a munkásság és zsidóság. Mi az ország terheit vállainkra vettük és minket akarnak most is sújtani, mikor csak fáradtságosan boldogulunk? Kimondjuk, hogy a javaslatunkat a kormány tegye magáévá és ehhez mi ragaszkodunk (helyeslés). A kommunizmus után alakult egy miniszterium a kisgazdák és kisbirtokosok védelmére, ez a kisgazdai miniszterium volt. Utóbb elvették ezt

is. Követeljük, hogy legyen egy olyan miniszterium, amely a mi érdekeinket védelmezi, követeljük, hogy a kisgazdai miniszteriumot állítsák vissza és hatáskörét bővítsék ki. Ne mirajtunk spóroljanak, mi megérdemlünk egy miniszteriumot. Bátor vagyok a tisztelt közgyűlés előtt, melynek hatásköre nagy, mert sokan vagyunk itt, mert minden dunántúli község képviselteti itt magát megbízottjai által, bátor vagyok kimondani, hogy követeljük egyhangulag a kisgazdai miniszterium visszaállítását (Követeljük!).

Horváth István (olvassa): Kimondja a nagygyűlés, hogy vagyonváltás tekintetében azt kívánja, hogy a kisbirtokok és a kisgazdaságok, legalább 20 holdig mentesítenek a vagyonváltásadó alól. 20 holdon felül 30 holdig a progresszivitás elve alapján ferheltsék meg vagyonváltásadóval. A háborús szerzemények pedig még a progresszivitás elvét se élvezhessék, hanem a már régebben felvett megoldási mód mellett tartson ki a nagygyűlés, mely szerint a háborús nyereségből származó minden ingó és ingatlan vagy 75—80%-a az állam részére igénybe vétessék vagyonváltás-adó címén (helyeslés).

(Folytatás a jövő számunkban.)

LEGÚJABB.

A népszövetségből.

Budapest, május 28.

M. T. I. jelentése: A népszövetség főtítkársága közzé tette a szeptember 5-én kezdődő 2-ik népszövetségi ülés programját, amelyen az új tagállamok u. m. Ausztria, Bulgária, Kostarika, Finnország, Luxemburg, Albánia, mint teljes jogú államok vesznek részt. Napirenden szerepelnek azok a kérdések, amelyek elintézésére az első teljes ülésen idő hiányában nem térhettek és amelyeknek kidolgozására külön bizottságot küldtek ki, u. m. az egyezmény okmányhoz előterjesztett módosítások; a szerződés regisztrálása; a gazdasági blokádnak; a népszövetség költségeinek a felosztása és a főtítkári hivatal tervezeteinek a felülvizsgálása. Magyar szempontból különös figyelmet érdemel két pont.

HIREK.

— **Atletikai viadal.** A városi testnevelési bizottság által a győri tankerület területén levő középsikolák ifjúságának közreműködésével a városi sporttelep és ifjúsági játszótér javára folyó hó 26-án délután rendezett atletikai verseny ügy anyagi, mint erkölcsi tekintetben a legfényesebben sikerült. A versenyen résztvevő ifjú atléták gyönyörű eredményeket produkáltak; áll ez különösen Szűcs Gyula, a ref. kollégium kivételes képességű atlétájára, aki méltán megérdemelte József kir. herceg öfensége díját (ezüst cigarettatárca), mint a legkiválóbb eredményt felmutató versenyző. A verseny eredményei a következők:

1. 60 méteres síkfutás. I. Sebeszta Ottokár (Sopron, főreal), II. Brúsztl Jenő (Sopron, főreal), III. Darányi József (Pápa, bencés).
2. 100 méteres síkfutás. I. Ungár József (Szombathely, fker.), II. Földes Ferenc (Győr, főreal), III. Dobay Gyula (Győr, főreal).
3. Magasugrás. I. Tömör Béla (Pápa, bencés) 163 cm., II. Balla Kálmán (Pápa, kollégium) 163 cm., II. Sauer Géza (Pápa, áll. képző)

160 cm. A győztes Németh István ref. püspök tiszteletdíját kapta.

4. 110 méteres gátfutás. I. Szűcs Gyula (Pápa, kollégium), II. Jäger Gusztáv (Sopron, főreal), III. Kőteles Károly (Szombathely, fker.). A győztes a ref. nőnevelő-intézet tiszteletdíját kapta.

5. Rudugrás. I. Döbrentey Béla (Pápa, kollégium) 300 cm., II. Tömör Béla (Pápa, bencés) 300 cm., III. Kántor Dezső (Pápa, kollégium) 290 cm. A győztes dr. Bárdos Remig főapát tiszteletdíját kapta.

6. 1500 méteres távgyaloglás. I. Mesterházy István (Sopron, liceum), II. Nagy Sándor (Sopron, liceum), III. Györfly Imre (Pápa, kollégium). A győztesnek a ref. kollégium díja jutott.

7. Súlydobás. I. Szűcs Gyula 10-97 m., II. Szűcs Sándor (Pápa, kollégium) 10-28 m., III. Eördög Vilmos (Sopron, főreal) 9-67 m. A győztes Strausz Kornél tiszteletdíját kapta.

8. 4 × 100 méteres staféta-futás. (16 éven aluli versenyzőknek.) Győztes: Soproni főreal: Vukovits István, Habermann Gyula, Sebeszta Ottokár, Brúsztl Jenő.

9. 4 × 100 méteres stafétafutás. (Városok közti verseny.) Győztes: Pápa: Kántor Dezső (kollégium), Artner Ferenc (Áll. képző), Wimmer Lajos (bencés), Rziha Ernő. A győztes csapat dr. Rolt Nándor veszprémi püspök díját nyerte.

10. Hármás ugrás. I. Balla Kálmán (Pápa, kollégium) 12-45 m., II. Szűcs Gyula (Pápa, kollégium) 12-29 m., III. Ungár József (Szombathely felső keresk.) A győztes Veszprémvármegye közönségének díját kapta.

11. 100, 200, 300, 400 méteres staféta-futás. Győztes: Sopron, főreal: Gál Sándor, Staár László, Richly Nándor, Jäger Gusztáv. A győztes csapat Veszprémvármegye katonai parancsnokságának díját kapta.

12. Gerelyvetés. I. Szűcs Gyula (Pápa, kollégium) 44-75 m., országos rekord. II. Rezenka Jenő (Pápa, kollégium) 39-15 m., III. Staár László (Sopron, főreal) 37-63 m. A győztes a pápai helyőrség díját nyerte.

13. 400 méteres síkfutás. I. Ungár József (Szombathely, felső keresk.), II. Németh Lajos (Sopron, liceum), III. Wimmer Lajos (Pápa, bencés.)

14. Súlydobás. (Ötös csapatverseny.) I. Pápai ref. kollégium 9-40 m. átlag, II. Győri főreal 8-37 m. átlag, III. Pápai tanítóképző 8-26 m. átlaggal. A győztes Pápa város tiszteletdíját nyerte.

A kitűnően rendezett verseny lezajlása után dr. Tenzlinger József polgármester, mint a város testnevelési bizottságának elnöke, a leghálásabb elismerését fejezte ki úgy a maga, mint a város közönsége nevében Kovács Lajos Jenő, a ref. kollégium kitűnő tornatanárának, aki buzgalmával, nagy tudásával megteremtette a városi sporttelep alapját. Utána Zsilavy Sándor, lapunk felelős szerkesztője, közismert szónoki tehetségével József kir. herceg öfensége üdvözlését tolmácsolta Dunántúli ifjúságának. Majd kiosztották a szép tiszteletdíjakat s a győztesek emlékérméit.

— **Az Országos Menekültügyi Hivatal** a m. kir. kormány megbízásából a gazdasági pályákon elhelyezkedni kívánó tisztviselők és leszerelt katonatisztek részére átképző tanfolyamokat rendez, amidőn ezt az érdekelteknek újjólag figyelmébe ajánlom, egyúttal tudomásul adom, hogy az Orsz. Menekültügyi Hivatal a jelentkezési határidőt meghosszabbította. Jelentkezések továbbra is korlátlanul elfogadhatnak a menekültügyi kiretirodában (Petőfi utca 12. sz.) a hivatalos órák alatt. Kardhordó László, kirendeltségi megbízott.

— **Linder Béla jugoszláv állam-polgár.** Az egykori magyar népköztársaság hadügyminisztere: Linder Béla, jugoszláv állam-polgár lett. A hírhedt hadügyminisztert Pasics jugoszláv miniszterelnök kihallgatáson fogadta s állítólag Pécs és környékének kérdéséről tárgyaltak.

— **Vallásos-estély a ref. templomban.** A református egyház vezetősége a teológia illusztris vendégének, mr. Beveridge Vilmos skót lelkésznek tiszteletére, f. hó 25-én rendkívül mély hatású vallásos-estélyt rendezett a református templomban. Kis József esperes-lelkész bensőségteljes imája és *Cszimadia* Lajos főiskolai igazgató megnyitói szavai után Beveridge Vilmos állott szólásra. A magas nivón álló előadás mindvégig lekötötte a hallgatóság érdeklődését. S míg egyrésztől elénekelték a skót reformátusok egyházi életét, előadásában a magyarság iránti szeretetének és mély részvétének is többször kifejezést adott. Tóth Lajos zenetanár orgonakiséréte mellett *Tánczos* Béla teológus remek tenor-baritonja gyönyörűen juttatta érvényre a kálvinista gályarabok ősi énekét: „Térj magadhoz drága Sion!” Úgy az ének, mint a kíséret művészi volt. *Cszimadia* Dániel papnövendék igaz érzéssel előadott szavalata mély hatást keltett. A főiskolai kántus eddigi sikereihez méltóan, művészi tökéletességgel előadott két énekszám, a kántus fáradhatatlan tevékenységű, kiváló vezetőjének, Tóth Lajosnak munkáját dicséri. A bensőségteljes szép estély lic. Rácz Kálmán magas szárnyalású bezáró imája után a Himnusz eléneklésével ért véget.

— **Eső kellene a vetésekre.** Csonka-Magyarország területén túlnyomóan száraz és meleg az időjárás, eső nagyon kevés helyen volt. Dacára, hogy az időjárás, ha csak részben is, de kedvező a gazdasági veteményekre, mégis nagyon kívánatos volna az eső. A mai termésbecslés szerint katasztrális holdanként búzából 11–12 métermáza, rozs 6–7, árpa 7–9, zab 9 métermáza remélhető, a buza nagyon szép, magassága átlag 1–120 méter.

— **A Munkások Rokkant- és Nyugdíj-egylete** a napokban bocsátotta közre 1920. évi jelentését. A jelentés szerint az elmúlt évben 37.485 új tag iratkozott be az egyletbe s ezzel a fizető tagok száma 265.691-re emelkedett. A rokkantak száma 8754, az árváké 3038. Főképzőtáraink száma 556, a befizetőhelyeké 7, a tagsoportoké 170. Az egylet törzsvagyona a jelentés évének végén 20.407.161'64 K-t tett ki. A kedvező tagszaporulat a munkaadó helyes szociális érzékére való állásfoglalásnak tudható be. Ugyanis a Magyar Vasművek és Gépgyárak Orsz. Egyesülete felhívására a munkaadók 1919 óta alkalmazottaikat a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíj-egyletbe beiratják és helyettük a tagsági díjakat fizetik. Kívánatos volna, ha az összes munkaadó érdekeltségek magukévá tennék a vasipari üzemek példáját. — E helyen említjük meg, hogy a helyi csoportnál 10–15 évi tagságuk után a következő tagok részesülnek heti 15 K-ig terjedő rokkantségilyben: Bauer Teréz volt főzőnő, Bognár Józsefné volt dohánygyári munkásknő, Bogyay Pál volt főmozdonyvezető, Kis

Józsefné volt háztartásbeli nő, özv. Németh Sándorné volt háztartásbeli nő, Szidnay Antalné, Molnár Péter volt szabóiparos, Halász Mihály volt munkásbizt. pénztári ig., Kerstner Pál volt kovácspáros, Szidnay Antal, Hochmann József volt piparezező, Szalay Ferenc volt m. kir. pénzügyőri fővigyázó, azonkívül árvasegélyben részesültek Bors János volt máv. szemafelfelvigyázó árvái és Fodor Gusztáv volt csóti körjegyző árvái. — Rokkantségilyre jelentkező tagok számára Győrben orvosi vizsgáló állomást létesítettek.

— **Vásárlóforgalom.** A folyó hó 24-én és 25-én tartott országos vásár forgalma a következő volt. Felhajtott 1906 drb. szarvasmarha, eladott 834 drb., ló és csikó felhajtott 753 drb., eladott 60 drb., sertés felhajtott 1628 drb., eladott 240 drb. Az árak az előző vásárhoz viszonyítva, sokat csökkentek.

— **Elgázolta a kocsi.** Csütörtökön este 6 óra tájban Krausz Franciska 9 éves leánykát a ref. kollégium előtt egy kocsi elgázolta. A lovak patái nyakán és arcán súlyosan megsebesítették. A szerencsétlenül járt kisleányt az Irgalmasok kórházába szállították. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Oláh kegyetlenkedések.** Az oláh martalócok által megszállt területen napirenden vannak a különféle kínzások és kegyetlenkedések. Kolozsvári jelentések szerint az oláh csendőrök Vallancs Miklós makasai (Háromszék m.) református esperest minden alap nélkül, csak azért, mert magyar, puskatussal véresre verték. Az elkövetett gátságot természetesen nem torolták meg a csendőrök előjárói és a többi hivatalos közegek, sőt segédkezt nyujtanak brutális embereiknek. Hasonló sors érte Bedő Ödön székelymuzsnai (Udvarhely m.) lelkészt is, aki ellen a falujabeli oláh csendőrmester indított minden-alap nélkül gyal ázatoss hajsztát. Maga elé idézve, össze-vissza verette a lelkészt, aki természetesen semmiféle elégtételt nem kapott bántalmazásáért.

— **Terméskilátások.** A földmivelésügyi miniszterhez május hó 18-ig beérkezett hivatalos jelentések szerint az időjárás az összes veteményekre jótékonyan hatott. Az őszi buza- vetések mindentűnt megerősödtek, sőt az ország egyes részein annyira buják, hogy megdőltek. Jól fejlődnek a tavaszi buza- és rozsvetések is, száruk erőteljes, s helyenként már bokrosodásnak indultak. A tavaszi árpa- és zabvetések általában jól keltek, elég sűrűek és szépen bokrosodnak. A kerti vetemények a jó időjárás következtében szépen fejlődnek. A bab és hüvelyesek közül a bab vetése egyes vidékeken még folyamatosan van. A kender és len vetését befejezték, a legtöbb helyen már ki is keltek. Fejlődésük kielégítő. A jó levelesdohány palántái is szépen fejlődnek. A lóhere és lucerna a hosszantartó tavaszi szárazságot megsínylelték, s bár a tavaszi eső jó hatással volt, az első kaszálás gyenge hozamot eredményezett. A rétek fűnövése későn indult, s túlnyomó részben ritka és alacsony, hozamuk a legtöbb vidéken gyengén mutatkozik. A legelők a hosszantartó esőzések miatt elég jók, s a jószágnak ez idő szerint elegendő táplálékot nyujtanak. A gyömmölcsfák virágzása nagyon szép volt,

de bő termésre még sincs kilátás, mert az éjjeli fagyok és a cserebogarak az ország egyes vidékein jelentékeny károkat okoztak.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zallavy Sándor

Pápa, 1921 Főiskolai könyvnyomda.

Régi és új nyelvek tanítását

vállalom, hosszas tanárkodásom alatt kialakult saját módszeremmel. Akiben erős az akarat utasításaim betartására, 2 hónap alatt sajátíthatja el azt a tananyagot, amire az iskolában 10 hónapot fordítanak, latinból, görögöb, franciából, németből. Jelentkezni lehet nálam a d. u. órákban, Jókai Mór utca 96. szám. Sarudy György.

Eladó egy 6-os motor, teljesen jókarban levő.

Bővebb felvilágosítás Forsthofer Jánosnál nyerhető Pápateszér.

Gőzgép-kezelést

elvállalok cséplésre.

Pler Imre gépész Batyk u. p. Zalabér.

Eladó egy bolti berendezés mérleggel és kályhával.

Megtekinthető Hoch Mihálynál Bakonypölkéskn. Bővebbet Pápa, Vörösmarty-utca 17. sz.

Eladó ház.

A Csóka-utca 26. számú ház, amely gazdálkodási célokra különösen alkalmas, eladó.

Bővebb felvilágosítások nyerhetők Selinko Manónál, Rákóczi-utca 6. szám alatt.

Fenyődeszkát,

lécet, hevedert, faragott és metszett gerendát, épületfát, fenyőrudakat, faszindelyt, tölgy-, kőris- és bükkfadeszkát és padlót, nyirfarudat, keréktalpat és küllőt, cserépszindelyt, portland-cementet, tetőfedőlemezt

Állandóan raktáron tart s legolcsóbban szállít

Grünwald Testvérek

fakereskedése

Pápa, Arok-utca 9. — Telefon 35.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső hosszú-utca 7. szám.

Villanyszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközölök.

Malmok, gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költséggvetéseket és rajzokat kidolgozok.

Csengők. Főző- és fűtőkészülékek. Házitelefons.